

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӨСЛИМ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ИСӘНСЕФ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫНЫҢ
III ЧАКЫРЫЛЫШ ХЛII УТЫРЫШЫ**

КАРАР № 1

Тат.Бүләр ав.

“7” май, 2019 ел

**Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Исәнсеф авыл
жирлеге жирле үзидарә органнарының муниципаль норматив хокукый
актларына һәм законнарга үзгәрешләр кертү мониторингын үткәру
турындагы нигезләмәне раслау хакында**

Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Исәнсеф авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Исәнсеф авыл жирлеге жирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителгән (чыгарылган) муниципаль норматив хокукый актларга һәм законнарга үзгәрешләр кертү буенча эшчәнлеген камилләштерү максатларында, Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Исәнсеф авыл жирлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Исәнсеф авыл жирлеге Советы **КАРАР БИРӘ:**

1. «Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Исәнсеф авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының законнар һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингын үткәру» турындагы нигезләмәне раслау хакында.

2. Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Исәнсеф авыл жирлеге жирле үзидарә органнарына:

үз норматив ижади эшчәнлегендә әлеге карарның 1 пункты белән расланган Нигезләмәгә таянып эш итәргә;

әлеге Нигезләмәнең үтәлеше өчен җаваплы затларны билгеләргә;

җаваплы затлар итеп билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләреннән вазыйфаи күрсәтмәләренә тиешле үзгәрешләр кертәргә.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Исәнсеф авыл жирлеге Уставында билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарырга, шулай ук Интернет мәгълүмати-телекоммуникация челтәренен Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Исәнсеф авыл жирлеге рәсми сайтында урнаштырырга.

5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

6. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көнненән соң 10 көн узгач үз көченә керә.

**Татарстан Республикасы
Мөслим муниципаль районы
Исәнсеф авыл жирлеге башлыгы урынбасары**

И.А.Салихов

«Расланган»
Татарстан Республикасы
Мөслим муниципаль
районы Исәнсеф
авыл жирлеге
Советының
2019 ел, 7 май, 1нче
санды карары

**Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Исәнсеф авыл
жирлеге жирле үзидарэ органнарының муниципаль норматив хокукый
актларына һәм законнарға үзгәрешләр кертү мониторингын үткәрү
турында Нигезләмә**

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Исәнсеф авыл жирлеге жирле үзидарэ органнарының законнарға һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингы (алга таба – мониторинг, муниципаль актлар, жирле үзидарэ органнары) үз вәкаләтләре чикләрендә жирле үзидарэ органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган системалы, комплекслы һәм планлы эшчәнлеген, мәгълүмат кабул итүне (бастыруны) тәмин итү өчен жыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү буенча, муниципаль актларны үзгәртү яки көчен югалткан дип тануны (гамәлдән чыгару) күздә тотта.

2. Мониторинг жирле үзидарэ органнары тарафыннан үткәрелә.

3. Жирле үзидарэ органнары мониторинг үткәргәндә Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Советы аппаратының юридик хезмәте (юридик бүлеге) һәм муниципаль берәмлекнең башка жирле үзидарэ органнары белән хезмәттәшлек итәләр.

4. Жирле үзидарэ органнарында мониторинг үткәрү өчен жаваплы затлар билгеләнә.

5. Мониторинг үткәрүнең максатлары булып:

федераль һәм республика законнарына туры китерү максатларында муниципаль актларны кабул итү, үзгәртү һәм аларның үз көчләрен югалтуын тану ихтыяжларын ачыклау;

муниципаль актларда коллизияләренә, каршылыкларны, бушлыкларны (кимчелек, пробел), хокукый жайга салуда кабатлауларны бетерү;

жирле үзидарэ органнарының норматив хокукый базасын системалаштыруны тәмин итү;

муниципаль актларда коррупциячел факторларны ачыклау;

муниципаль актларның яисә аларның аерым нигезләмәләренен (нормаларның) гамәлдә файдаланылмаган (актуальлеген югалткан) яисә кулланылмаган нигезләмәләрен ачыклау;

хокукый куллану нәтижәләлеген арттыру; муниципаль актларны гамәлгә ашыруның нәтижәләлеген киметүче факторларны ачыклау;

муниципаль актларның үтәлешен тәмин итүдә жирле үзидарэ органнарының тиешле бүлекчәләре тарафыннан контрольне гамәлгә ашыруга булышлык күрсәтү;

Россия Федерациясе субъектлары тәҗрибәсе өйрәнелергә, башка эш формалары кулланылырга мөмкин.

9. Мониторинг:

әлеге Нигезләмәнең 6 пунктында күрсәтелгән актлар;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәжәдәге норматив хокукый актларны дөгъвалау эшләре буенча суд актлары (суд практикасы);

прокурор актлары анализы аша башкарыла.

10. Мониторингны гамәлгә ашыру, жирле үзидарә органнарының норматив базасын анализлау, шулай ук мониторинг йомгаклары буенча үткәрелгән норма булдыру эше нәтижәләрен теркәү максатларында муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукый актлар реестрларын булдыру һәм алып бару тәртибе турында муниципаль берәмлекнең вәкилләклә органы карары нигезендә башкарыла торган муниципаль норматив хокукый актлар реестрлары файдаланыла.

11. Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимизацияләү өчен мәгълүмат системаларының автоматлаштырылган сервислары кулланылуны (аларның операторлары белән килешүләр төзүгә бәйле, күрсәтелгән мөмкинлекләр булганда):

«Гарант» мәгълүмат системасында контрольгә куелган закон һәм башка норматив хокукый актларга үзгәрешләр турында мәгълүмат керү;

«Гарант» мәгълүмат системасын хокукый жайга салуның тиешле өлкәләре буенча яңалыклар тасмалары мәгълүматы керү;

«Кодекс» мәгълүмат компаниясенең «Региональ законнар аналитигы» автоматлаштырылган мәгълүмат системасыннан муниципаль актларның законнарга туры килмәве турында мәгълүмат керүне тәмин итү.

Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү максатларында башка мәгълүмат системалары сервислары да файдаланыла ала.

12. Муниципаль хокукый актларны кабул итүне (бастырып чыгаруны) тәмин итү, әлеге Нигезләмәнең 9 пунктында күрсәтелгән анализ белән бергә үз көчләрен югалтуын (гамәлдән чыгаруны) тану өчен мониторингны гамәлгә ашырганда муниципаль актларны куллану практикасы турында мәгълүмат түбәндәге критерийлар буенча гомумиләштерелә һәм бәяләнә:

кеше һәм гражданның гарантияләнгән хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен саклау;

муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару) зарурлыгын билгеләгән зуррак юридик көчкә ия норматив хокукый актларның булуы;

муниципаль акт чыгарганда жирле үзидарә органы компетенциясе чикләрен саклау;

муниципаль актта коррупциячел факторлар булу;

иҗтимагый мөнәсәбәтләренә хокукый жайга салуда тулылык;

коллизия хокук нормалары;

юридик-техник характердагы хаталар булу;

кулланганда муниципаль акт нигезләмәләренең мәгънәсен бозу;

муниципаль хокукый актны кулланганда хокуксыз яисә нигезсез карарлар, гамәлләр кылу (гамәл кылмау);

норматив хокукый актларны куллану тәжрибәсе булу;
норматив хокукый актларны куллануның бердәм тәжрибәсе булмавы;
муниципаль актны аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар (саны) һәм эчтәлеге;

муниципаль акт белән жайга салынган мөнәсәбәтләргә бәйле рәвештә мөрәжәгать итүчеләрнең таләпләрен канәгатьләндерү (канәгатьләндерүдән баш тарту) турындагы закон көченә кергән суд актлары һәм аларны кабул итү нигезләре.

13. Мониторинг нәтижәләре буенча федераль һәм республика законнарында муниципаль актларның үзгәрүенә китерә торган үзгәрешләр ачыкланган очракта, жирле үзидарә органнары тарафыннан:

муниципаль актка үзгәрешләр кертү турында, муниципаль актның үз көчен югалтуын тану турында, яңа муниципаль акт кабул итү турында тиешле муниципаль актлар проектлары эшләнә;

муниципаль актларны күбрәк юридик көчкә ия булган актлар белән тәңгәлләштерүгә юнәлдерелгән башка чаралар күрелә.

14. Муниципаль актларны үзгәртү ихтыяжын тудыручы федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертелгән очракта, мониторинг федераль яки республика акты басылып чыкканнан соң 30 көн эчендә үткәрелә.

Мониторинг үткәрүгә нигез булып гражданның, юридик затларның, шәхси эшкуарларның, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларының мөрәжәгатьләре, шулай ук прокуратура мәгълүматы торса, «Россия Федерациясе прокуратурасы турында» Федераль законда билгеләнгән вакыт аралыгында карала торган прокурор актларыннан тыш, мониторинг мөрәжәгать кергән көннән алып, 30 көн эчендә гамәлгә ашырыла. Әлеге очракларда мониторинг үткәрү нәтижәләре турында мөрәжәгать итүче затка хәбәр ителә.

Федераль һәм республика законнары актларының ерак киләчәктә (перспективада) үз көченә керә торган үзгәрешләре ачыкланган очракта, жирле үзидарә органнарының норматив эшчәнлегә планнарына тиешле төзәтмәләр кертү турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтижәләрен тормышка ашыру

15. Муниципаль акт проекты эшләү һәм мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль актны кабул итү, әлеге нигезләмәнең 14 пунктындагы өченче абзацында күрсәтелгән очрактан тыш, федераль һәм (яисә) республика законнарының тиешле акты үзгәртелгәннән соң ике айдан да соңга калмыйча үткәрелә.

16. Мониторинг үткәрү өчен җаваплы затлар жирле үзидарә органнары житәкчеләре алдында хисаптан соң килүче айның 5 көненнән (числосыннан) да соңга калмыйча, мониторинг нәтижәләре турында хисап тоталар.

16.1. Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәгълүмат) үз эченә:
мониторинг үткәрү объекты турында мәгълүмат;
мониторингны үткәрүчеләр турында мәгълүмат;

мониторингны үткөрү вакыты турында мәгълүмат; хокукый жайга салу предметының кыскача характеристикасы, мониторинг үткөрү өчен нигезне алырга тиеш.

16.2. Мониторинг нәтижеләре турында хисап (мәгълүмат) үз эченә: хокукый жайга салуда ачыкланган проблемалар турында мәгълүмат; муниципаль актларга үзгәрешләр кертү һәм (яки) яна муниципаль актларны кабул итү, юкка чыгару зарурлыгы турында тәкъдимнәр; тиешле хокукый мөнәсәбәтләр өлкәсендә хокукый жайга салуны камилләштерүгә юнәлдерелгән, мониторинг нәтижеләренә нигезлэнгән башка нәтижеләр һәм тәкъдимнәрне алырга мөмкин.

17. Мониторинг нәтижеләре буенча кабат кабул ителгән муниципаль актлар законнар белән билгелэнгән тәртиптә һәм вакыт аралыгында Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертү өчен жиберелә.

Регистрга кертү өчен мониторинг нәтижеләре буенча ачыкланган, әлеге регистрда булмаган муниципаль актлар жиберелә.

18. Мониторинг нәтижеләре буенча нормалар булдыру барышын (процессын) камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләнәргә мөмкин.

IV. Жаваплылык

19. Мониторинг үткөрү һәм хокукый-ижади эшчәнлек өчен жаваплы затлар мониторингны оештыру, шулай ук муниципаль актларны жирле үзидарә органнары карамагына караган тиешле хокукый жайга салу өлкәсендә федераль һәм республика законнарына туры китерү (яраклаштыру) өчен шәхси (шул исәптән дисциплинар) жавап бирә.

20. Тискәре нәтижеләргә, шул исәптән гражданның, юридик затларга, жәмгыятькә һәм дәүләткә зыян китерүче мониторинг нәтижеләре буенча гамәлләр кылган (гамәлләр кылмау) өчен законнар нигезендә жирле үзидарә органнары житәкчеләре жавап бирә.
